

Rouw bij complexe scheidingen

Lies De Caluwé
klinisch psycholoog bij “Verbinding in verlies”

Kinderpsycholoog en rouwtherapeut

- Ontwikkeling van het kind
- Context
- Hoe kunnen we dit begrijpen vanuit een rouwbril

Rouw bij kinderen en jongeren

Wat kinderen begrijpen over een ingrijpend verlies
bepaalt NIET OF ze rouwen wel HOE ze rouwen

Welke invloed heeft hun ontwikkeling ?

Kindfactoren:

- Psychische ontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling
- Emotionele ontwikkeling

Omgevingsfactoren

Hoe zie je dat ze rouwen?

- **Gedrag**

agressie, slaapproblemen, eetproblemen, zich terugtrekken, zindelijkheidsproblemen, weigeren om mee te werken op school of in de leefgroep, regressief gedrag, ...

- **Lichaam**

Concentratieproblemen, vermoeidheid, hartkloppingen, trillen, spierspanning, ademhalingsproblemen, buikloop,....

- **Emotionele uitingen**

Angstklachten, boze buien, heftige emoties, ...

Emotionele ontwikkeling

- Zelfde gevoelens als volwassenen
- Intens/onbekend
- Korte momenten
- Belang van taalontwikkeling !
- Uiting via gedrag/lichaam/spel

Rouw bij kinderen en jongeren

- Ontwikkeling van het kind
- Context
- Hoe kunnen we dit begrijpen vanuit een rouwbril

Duaal procesmodel (Stroebe en Schut, 1999)

- Coping
 - Verliesgericht
 - Herstelgericht
- Pendelbeweging

ROUW : HET DUALE PROCESMODEL

BEZIG ZIJN MET PIJN & VERDRIET

Terug kijken
Kwetsbaarheid
Wat kan niet meer
Angst

HET LEVEN VAN ALLEDAG

AFLEIDING ZOEKEN

Vooruitkijken
Kracht
Wat kan nog wel
Hoop

- ❖ Slingerbeweging
- ❖ rouw = arbeid
- ❖ korte episodes – langer met leeftijd
- ❖ uitgestelde rouw
- ❖ uiting via gedrag en lichamelijke klachten
- ❖ rol van ontwikkeling

- Herstel, verlies, pendelen...en dit in de complexiteit van een gebroken gezin
 - ieder eigen voorkeur copingstijl
 - ander tempo van de slingerbeweging
 - ander moment van het proces
 - impact onderlinge reacties
 - Draagkracht ouders om af te stemmen op de noden van hun kinderen
- Metafoor:
 - Hulp om mekaar terug te vinden
 - Om 'ontschuldigend' te kijken naar mekaars rouwproces

Model van verbindingen (A. Hooghe)

- Verbindingen onder druk nav ingrijpend verlies
 - zichzelf
 - het verlies
 - dichte context
 - ruime context
 - Het bestaan, de existentiële dimensie
 - het lichaam

Model van verbindingen (A. Hooghe)

- Assessment-tool
- Scheiding als een splinterbom
- Impact op heel veel verbindingen
- Werkt heel lang na

In de praktijk

- Thierry, 12 jaar: buikpijn en hoofdpijn als hij naar school moet.
- Ouders gescheiden, mama heeft nieuwe vriend, met papa gaat het niet zo goed.
- Duaal procesmodel: hij mist het zoals het vroeger was. Kan/wil niet vooruit kijken. Mama gaat verder. Papa blijft op de verliesoever.
- Model van verbindingen:
 - Verbinding met zichzelf
 - Nabije omgeving
 - Ruime omgeving: lijkt OK
 - Verbinding met het verlies
 - Verbinding met het existentiële: lijkt OK

The background is an abstract composition of broad, sweeping, curved lines in various shades of green and yellow. The lines are layered, creating a sense of depth and movement. The colors range from a pale, almost white yellow to a deep, forest green. The overall effect is organic and flowing, reminiscent of a close-up of a leaf or a stylized landscape.

Bedankt